

Susanne Jacobsen Adjunkt, cand.pæd. i engelsk, Professionshøjskolen
Metropol, Frederiksberg seminarium, repræsentant i
INFODOK for Seminariernes Engelsklærerforening, SELF,
suja@fredersem.dk

Engelskfagets status – engelsk i læreruddannelsen

Engelskfaget har på mange måder kronede dage i disse år. Globaliseringen og dermed hastigt eskalerende muligheder for kommunikation på tværs af sprog- og landegrænser har manifesteret engelsk som et lingua franca, altså et fællessprog. Det at kunne begå sig på engelsk er med andre ord blevet en del af vores almene dannelse.

Politisk er der derfor også stor interesse for faget, der med den ny læreruddannelse fra 2007 er blevet mere end dobbelt så omfangsrigt. Fra at have fyldt 0,55 årsværk i den gamle læreruddannelse, har engelskfaget nu en volumen på 1,2 årsværk i den fireårige læreruddannelse.

Vore lærerstuderende har hidtil været glade for faget, der på landsplan har været et populært valg. Således gik omkring 1100 studerende op til linjefagseksamen i 2006, et tal der dog var faldet til ca. 850 i 2008 (stadig under den gamle læreruddannelse)¹. Laver vi en forsigtig prognose ud fra antallet af studerende, der har valgt engelsk i den ny læreruddannelse, vil der i 2011 kun udklækkes omkring 320 lærere med engelsk som linjefag. Det er et tankevækkende fald!

Indholdsmæssigt har vi et linjefag, der i høj grad lægger op til at ruste de studerende til den profession, de skal ud til som færdiguddannede lærere. Fagdidaktikken er blevet vægtet stadig højere i de seneste ændringer af fagets Centrale Kundsabs- og Færdighedsområder (CKF'er) (Bryanne & Toft Jørgensen 2007), og der er med den ny læreruddannelse lagt op til en større integration mellem linjefaget og praktikken i folkeskolen.

Og hvor stiller det så os ...?

Som engelsklærere er vi naturligvis glade for, at engelskfaget står stærkt og har en offentligt italesat berettigelse, men som sproglærere må vi med stor forundring se, at de øvrige sprogfag, tysk og fransk, i øjeblikket udsættes for en langsom kvælningsdød. Det er til stor skade for mangfoldigheden, for sprogmiljøet og i sidste ende for demokratiet.

Vi ser desuden med stor bekymring på det faldende antal af studerende, der vælger linjefaget engelsk i den ny læreruddannelse. Eller rettere, på de studerende, der *ikke* vælger engelsk. Tilsyneladende er der nogen tilbageholdenhed med at sammensætte en læreruddannelse, der kun har to linjefag, hvorfor mange foretrækker at kombinere deres første linjefag (som enten er dansk, matematik eller naturfag) med to mindre fag i stedet for det dobbelt så store engelskfag. Konsekvensen af dette valg bliver, at nok vil fremtidens folkeskolelærere være fagligt bedre rustede end deres forgængere i faget engelsk, men der vil sandsynligvis kun blive uddannet under en tredjedel i forhold til tidligere. Resultatet bliver paradoksalt nok, at endnu flere børn i skolen må tage til takke med at blive undervist i engelsk af en lærer, som ikke har engelsk som linjefag.

Helt generelt står læreruddannelsen over for store udfordringer i disse år. Sammenlægninger, faldende ansøgertal og reduktion i medarbejderantallet gør, at både ansatte og studerende bruger deres energi på at bekymre sig om dette frem for at være engagerede, kreative og innovative i forhold til det, som det burde handle om, nemlig det faglige.

Fremtiden ...

I fremtiden har vi ikke alene brug for kvalificerede engelsklærere, vi har også brug for mange af dem. Et linjefag, der såvel kvalitativt som kvantitativt magter opgaven, står derfor højt på vores ønskeliste. Det tager tid at uddanne en sproglærer, der selv skal have funderet sit sprog og have tilegnet sig en faglig viden, og som samtidig skal udvikle et solidt fagdidaktisk fundament, der sætter hende i stand til at kunne planlægge, udføre og evaluere sin undervisning på en kvalificeret og professionel måde. Som læreruddannelsen lige nu er skruet sammen, kan man kun have engelsk i en kombination med et af de tre store obligatoriske fag, dansk, matematik og naturfag. En læreruddannelse, hvor engelskfaget også kan kombineres med andre sprogfag, samfunds-faglige eller kreative fag er derfor ønskelig, idet en lærer med en af disse kombinationer kan bidrage til sin sprogundervisning med mere alsidige perspektiver. Samtidig vil en sådan struktur forhåbentlig også kunne påvirke de studerendes linjefagsvalg positivt, så flere vælger engelsk.

Vi kunne ligeledes drømme om, at faget fik lidt flere timer i folkeskolen. To til tre ugentlige timer i syv år er ikke nok til at udruste eleverne med funktionelle og solide engelskkundskaber, der skal sætte dem i stand til at klare fremtidens krav. Her i landet har vi en forestilling om, at vi som befolkning er gode til engelsk, men undersøgelser viser, at vi stadig har store udfordringer særligt i forhold til korrekthed og sproglig præcision og variation i ordforråd (Albrechtsen et al. 2008), så der skal mange flere timer til.

Endelig vil vi gerne have noget ro! Sammenlægningerne først i CVU'er² og nu i seneste omgang i professionshøjskoler har kostet – og koster stadig – masser af

ressurser og energi, der fx kunne være blevet brugt på at lave spændende udviklingsarbejder i samarbejde med folkeskolelærerne, universiteterne eller med kolleger fra andre fagområder. Og der er masser af spændende projekter, der kunne tages fat på. Jeg vil her bare ridse et par stykker op:

- Hele implementeringen af og de didaktiske muligheder for elektronisk kommunikation på tværs af landegrænser med henblik på udveksling vedrørende globale problemstillinger.
- Udvikling af nye (internationale) uddannelser i professionshøjskoleregi, hvor engelskfaget kunne spille en central rolle.
- Etablering og konsolidering af samarbejdet med universiteter i ind- og udland.

Alt dette vil vi meget hellere bruge kræfter på – det er der nemlig perspektiv i, og vi glæder os til at komme i gang!

Noter

- 1 Iflg. censorformandskabets tal.
- 2 Centre for Videregående Uddannelser.

Litteratur

- Albrechtsen, Dorte, Haastrup, Kirsten og Henriksen, Birgit (2008): *Vocabulary and writing in a first and second language. Processes and development*. Basingstoke: Macmillan.
- Bjerregaard, Bodil (2003): Fagdidaktikkens udvikling i læreruddannelsen i engelsk i: *Engelsk – mere end et sprog*. Århus: KvaN.
- Bryanne og Toft Jørgensen (2007): "Engelsk – et fremmedsprog", i: Jacobsen, J.C. & Steffensen, B. (red.): *Læreruddannelsens didaktik*. Århus: Klim.
- Gregersen, Annette, Jessing, Tanja og Olsen, Merete (2005): "Fælles Mål for Fremmedsprog – engelsk, tysk fransk", i: Steffensen, B. (red.): *Fælles Mål i Folkeskolen*. Frederiksberg: Forlaget Samfundslitteratur.